

XXIII. ARCHÍVNE DNI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

OD ELENCHU

PO E-ARCHÍV

**Archívne a registrátorne pomôcky
včera, dnes a zajtra**

29. – 31. máj 2019 Župný dom, Koncertná sála Nitrianskej galérie, Nitra

XXIII. ARCHÍVNE DNI

Spoločnosť slovenských archivárov
Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia verejnej správy,
odbor archívov a registratúr
Štátny archív v Nitre
Historický ústav SAV – Sekcia archívnictva a pomocných vied historických
Slovenskej historickej spoločnosti pri SAV
Mesto Nitra
Nitriansky samosprávny kraj

Vás pozývajú na

XXIII. ARCHÍVNE DNI V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

na tému **Od elenču po e-archív**
Archívne a registratúrne pomôcky
včera, dnes a zajtra

pod záštitou ministerky vnútra Slovenskej republiky
Ing. Denisy Sakovej, PhD.

Partneri:

NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

29. máj 2019 (streda)

- 11:00 – 13:00 Prezentácia účastníkov
13:00 – 13:40 Slávnostné otvorenie a príhovory
- 13:40 – 15:30 **1. BLOK ROKOVANIA** •••••
Moderuje: doc. PhDr. Juraj Roháč, CSc.
- 13:40 – 14:00 **Mgr. Martina Orosová, PhD.**, Archív Pamiatkového úradu SR,
Bratislava
Archívna pomôcka – tvorivo, technicky alebo vedecky?
- 14:00 – 14:20 **Mgr. Monika Péková**, odbor archívov a registratúr Ministerstva
vnútra SR, Bratislava
Od listinnej archívnej pomôcky k jej elektronickému originálu
- 14:20 – 14:40 **Körmendy Lajos, PhD.**, emeritný archívár Magyar Nemzeti Levéltár
Országos Levéltára, Budapest
Finding Aids in an Integrated Electronic Archival System
(*Vyhľadávacie pomôcky v integrovanom elektronickom archívnom
systéme*)
- 14:40 – 15:00 Diskusia
15:00 – 15:30 Prestávka
- 15:30 – 17:30 **2. BLOK ROKOVANIA** •••••
Moderuje: Mgr. Martina Orosová, PhD.
- 15:30 – 15:50 **Mgr. Štefan Hrivňák**, Archív mesta Bratislavy
*Na ceste ku „zelenej knihe.“ Tvorba archívnej metodiky na Slovensku
v období socializmu*
- 15:50 – 16:10 **Mgr. Milan Mišovič – Mgr. Jozef Pocisk**, odbor archívov a registratúr
Ministerstva vnútra SR
*Zmeny v metodike spracovania a sprístupňovania archívnych
dokumentov*
- 16:10 – 16:30 **PhDr. Veronika Nováková, PhD.**, Štátny archív v Nitre,
pracovisko Archív Šaľa
Provenienčný princíp a jeho uplatnenie na Slovensku
- 16:30 – 17:00 Diskusia
17:00 – 19:30 Individuálna večera
19:30 – 23:00 Recepčia pre pozvaných hostí

30. máj 2019 (štvrtok)

8:30–10:00 **1. BLOK ROKOVANIA** •••••

Moderuje: PhDr. Peter Keresteš, PhD.

8:30 – 8:50 **PhDr. Miroslav Martinický**, Štátny archív v Žiline
*Pokus o unifikáciu usporiadania súdnych písomností
v stoličných archívoch v rokoch 1785 – 1790
(Liptovská, Oravská, Trenčianska a Turčianska stolica)*

8:50 – 9:10 **Mgr. Ján Kúkel**, Archív mesta Bratislavy
*Najstaršie archívne pomôcky ako pramene k dejinám Archívu
mesta Bratislavy*

9:10 – 9:30 **Mgr. Jakub Roháč**, Univerzita Komenského, Bratislava, Štátny archív
v Trnave
Dielo a odkaz trnavského archivára Mateja Urséniho (1781 – 1849)

9:30 – 10:00 Prestávka

10:00 – 11:00 **2. BLOK ROKOVANIA** •••••

Moderuje: PhDr. Henrieta Žažová, PhD.

10:00 – 10:20 **Dr. Laczlavik György**, Magyar Nemzeti Levéltár Országos
Levéltára, Budapest
*Segédlet vagy forráskiadás: A Magyar Nemzeti Levéltár Országos
Levéltára 1526 – 1570 közötti iratainak adatbázisa
(Pomôcka alebo pramenná edícia: Databáza archívnych
dokumentov Krajinského archívu Maďarského národného
archívu z rokov 1526 – 1570)*

10:20 – 10:40 **Mgr. Daniela Tvrdoňová, PhD.**, Slovenský národný archív, Bratislava
*Súboj s obrom. Špecifiká sprístupňovania archívneho fondu
Krajinský úrad v Bratislave a jeho archívne pomôcky*

10:40 – 11:00 **Hegedüs Zoltán**, Magyar Nemzeti Levéltára, Győr-Moson-Sopron
Megye Győri Levéltára
*Elődeink segédletei Moson megye levéltárában
(Archívne pomôcky našich predchodcov v archíve Mošonskej župy)*

11:00 – 11:15 Diskusia

11:15 – 12:30 Obedňajšia prestávka

13:00 – 17:30 Exkurzia

20:00 Slávnostná večera

31. máj 2019 (piatok)

9:00–10:30 **1. BLOK ROKOVANIA** •••••

Moderuje: Doc. PhDr. Juraj Šedivý, PhD., MA

9:00 – 9:20 **PhDr. Lenka Pavlíková – PhDr. Ladislav Vrtel**, Štátny archív
v Bratislave

*Teoretické a praktické problémy sprístupňovania pečatí a pečatidiel
(aplikácia EPaP)*

9:20 – 9:40 **Mgr. Pavol Pytlík – Ľuboš Zeman**, Ústav pamäti národa, Bratislava

Komplexný archívny informačný systém Ústavu pamäti národa

9:40 – 10:00 **PhDr. Milena Balcová**, Vojenský historický ústav, Bratislava

Archívne pomôcky Vojenského historického archívu

10:00 – 10:30 Prestávka

10:30 – 12:00 **2. BLOK ROKOVANIA** •••••

Moderuje: PhDr. Milan Belej, CSc.

10:30 – 10:50 **PhDr. František Chudják, PhD.**, Archív Národnej banky Slovenska,
Bratislava

*Vytváranie archívnych pomôcok v archíve Národnej banky Slovenska.
História a súčasnosť*

10:50 – 11:10 **Mgr. Daša Krčová**, Podnikový archív Železnice Slovenskej republiky,
Bratislava

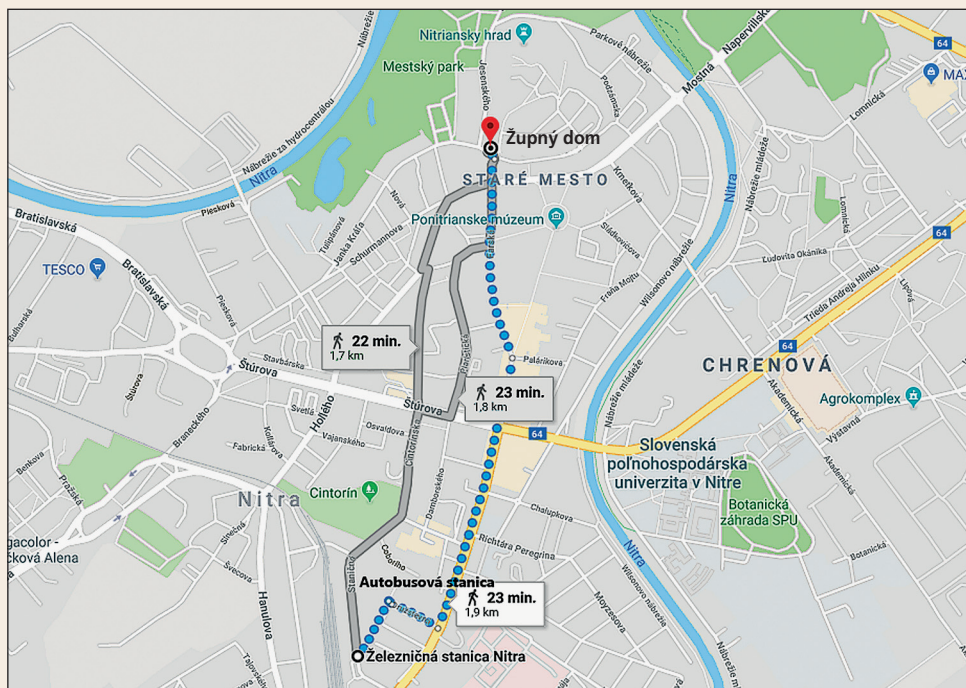
*Od atramentu k elektronickému prostrediu alebo zmeny
v organizácii správy registratúry na železnici*

11:10 – 11:30 **Mgr. Karin Šišmišová**, Literárny archív Slovenskej národnej knižnice,
Martin

*Využívanie katalógov pri sprístupňovaní dokumentov Literárneho
archívu Slovenskej národnej knižnice*

11:30 – 11:45 Diskusia

11:45 – 12:00 Záver a poďakovanie

Orientačná mapa (modré krúžky vyznačujú trasu zo železničnej a autobusovej stanici smerom k župnému domu)

Župný dom – štvorkrídlová palácová budova bývalého župného domu je národnou kultúrnou pamiatkou a svojou polohou je vstupnou bránou do mestskej pamiatkovej rezervácie „Horné mesto“ v Nitre.

Župný dom bol reprezentatívnou budovou Nitrianskej župy. Bol postavený ako baroková palácová stavba v rokoch 1772 – 1774, prestavaný bol v roku 1823. V roku 1790 bol na jeho prízemie situovaný aj starý župný archív, dovtedy deponovaný v archíve Nitrianskej kapituly na Nitrianskom hrade. V rokoch 1874 – 1876 bol objekt župného domu prestavaný podľa návrhu architekta Edmunda Dümmerlinga a v rokoch 1903 – 1908 v duchu secesie podľa projektu V. Czignera a pod dozorom nitrianskeho staviteľa Jána Tomascheka. Budova župného domu bola s menšími prestávkami sídlom Nitrianskej župy až do roku 1945. V rokoch 1923 – 1928 tu vo funkcii župana pôsobil slovenský spisovateľ Janko Jesenský. Neskôr jej priestory využívali miestne štátne orgány a organizácie.

Vyvýšenina, nachádzajúca sa v priamom susedstve východného traktu budovy, slúžila v 17. storočí ako obranný val v období tureckých vojen. V roku 1983 bola budova prevedená do majetku i správy Nitrianskej galérie. K zaujímavostiam župného domu patrí, že bol postavený na mieste pôvodného stredovekého vstupu (brány) na Nitriansky hrad, ktorý sa nachádzal na jeho ľavom trakte. Archeologické výskumy od roku 1990 v základoch župného domu objavili nielen zvyšky stredovekej architektúry datovanej do 12. až 15. storočia, zvyšky včasnohorského valu z obdobia okolo polovice 11. storočia, ale aj základy pôvodnej brány do predhradia Nitrianskeho hrada z 12. storočia. V súčasnosti v priestoroch župného domu spolu s galériou sídli i predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja.

História koncertnej sály sa viaže k roku 1908, kedy bola vybudovaná v rámci rozsiahlej secesnej prestavby Župného domu v Nitre. Hudobnú históriu sály je možné datovať od pôsobenia Antona Stupku v Nitre. Od roku 1919 sa tu pod jeho vedením pravidelne konali významné hudobné podujatia. Záujem publika neskôr pozdvihol zavedením cyklu abonentných koncertov, na ktorých vystupovali mnohí významní umelci. Prvý cyklus sa uskutočnil v roku 1922. Účinkoval klavírný virtuóz Konrád Ansoerge. V koncertnej sále v ďalšom období vystupovali nitriansky rodák Eugen Kalix, husľový virtuóz František Ondříček a Váša Příhoda, huslistka

Župný dom, miesto konania podujatia

Kitty Červenková, Česká filharmonia s dirigentom Františkom Stupkom a Václavom Talichom, Ondříčkovovo kvarteto, Dvořákovovo kvarteto, huslista Jaroslav Kocian, barytonista Emil Burian, huslista Pepa Bartoň a ďalší. V kronike mesta Nitra sa spomína koncert výnimočnej sopranistky Emy Destinovej a posledný koncert Karola Buriana. Medzi ďalšie osobnosti kultúrneho života, ktoré vystupovali v rámci abonentných koncertov v Nitre, patrili tenorista Valentín Šindler, klavirista Jaroslav Kvapil, maďarské kvarteto Waldbauer-Kerpely, klavirista Jan Heřman, umelec Erno Dohnányi, klaviristka Ilona Kurzová, kvarteto Ševčík – Lhotský, Spevácky zbor moravských učiteľov vedený dirigentom Ferdinandom Vachom, huslista Eduard Zathurecký, klavírnny virtuóz Rudolf Firkušný či klavirista Július Folfsohn. Mená významných umelcov a osobností dokazujú pestrú kultúrno-umeleckú činnosť v koncertnej sále v období rokov 1919–1931. Postupný nástup udalostí druhej svetovej vojny, rozpad prvej ČSR a vznik Slovenského štátu znamenal pre Nítru ochudobnenie kultúrneho diania.

Zlom v kultúrnom živote nastal po dlhšej odmlke až v roku 1959, kedy bol v Nitre založený Kruh priateľov umenia pri PKO, ktorý sa aktívne podieľal na organizovaní mnohých koncertov a umeleckých podujatí. Okrem estrádnej sály PKO využíval Kruh priateľov umenia pre prednášky a koncerty vážnej hudby aj priestory koncertnej sály Župného domu. Medzi najvýznamnejšie podujatia v koncertnej sále patrili koncert Sviatoslava Richtera a Amy My Bruni z La Scaly. Hlavnou iniciátorkou Richterovho vystúpenia v Nitre v roku 1965 bola Marta Červeňanská. Pravdepodobne jediná publikovaná recenzia na jedinečný koncert Sviatoslava Richtera bola uverejnená v časopise Slovenská hudba. Jej autor Ernest Ševčík popisuje atmosféru koncertu ako jeden z tých, na ktoré budú návštevníci ešte dlho spomínať, čo nesúviselo iba s majstrovskou interpretáciou Richtera, ale aj jedinečným zvukovým zážitkom. Vystúpenie Sviatoslava Richtera v Nitre patrí ešte aj v súčasnosti k najvýznamnejším hudobným akciám mesta, na ktoré by malo byť aj patrične hrdé.

Po tejto významnej udalosti však bola koncertná sála Župného domu postupne devastovaná a jej komplexná obnova sa realizovala až v roku 2011.

MIXTA
ET
JURIDICA

POLITICA

POLITICORUM

24

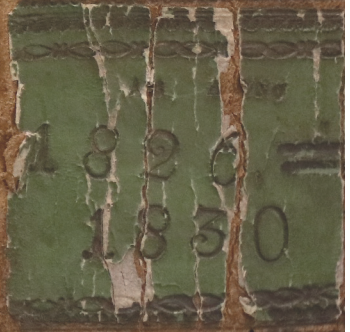

AB ANNO

AB ANNO

1822-1826

1822-1826

Rep to